

	Inventaris Wob-verzoek W15-11								
		wordt verstrekt				weigeringsgronden			
nr.	document	reeds openbaar	niet	geheel	deels	10.1.c	10.2.e	10.2.g	11.1
	NTS 2015116								
1	Aanvraagformulier				x		x	x	
2	Niet-technische samenvatting	x							
3	Projectvoorstel				x			x	
4	Bijlage beschrijving dierproeven 1				x			x	
5	Melding machtiging				x		x	x	
6	Ontvangstbevestiging				x		x	x	
7	DEC-advies				x		x	x	
8	Advies CCD		x						x
9	Mail vraag DEC 17-7-2015				x		x	x	
10	Beschikking en vergunning				x		x	x	

09 JULI 2015

Aanvraag**Projectvergunning Dierproeven**
Administratieve gegevens

- U bent van plan om één of meerdere dierproeven uit te voeren.
- Met dit formulier vraagt u een vergunning aan voor het project dat u wilt uitvoeren. Of u geeft aan wat u in het vergunde project wilt wijzigen.
- Meer informatie over de voorwaarden vindt u op de website www.zbo-ccd.nl of in de toelichting op de website.
- Of bel met 0900-2800028 (10 ct/min).

1 Gegevens aanvrager

- 1.1 Heeft u een deelnemernummer van de NVWA?
Neem voor meer informatie over het verkrijgen van een deelnemernummer contact op met de NVWA.

☒ Ja > Vul uw deelnemernummer in 77100☐ Nee > U kunt geen aanvraag doen

- 1.2 Vul de gegevens in van de instellingsvergunninghouder die de projectvergunning aanvraagt.

Naam instelling of organisatie Stichting AERES groep

Naam van de portefeuillehouder of diens gemachtigde

KvK-nummer 41246832

Straat en huisnummer Bovenbuurtweg

27

Postbus 245

Postcode en plaats 6717 XA Ede

IBAN NL46ABNA0546859348

Tenaamstelling van het rekeningnummer AERES Groep in Ede

- 1.4 Vul de gegevens in van de verantwoordelijke onderzoeker.

(Titel) Naam en voorletters ☒ Dhr. ☐ Mw.

Functie

Afdeling PTC+ Barneveld

Telefoonnummer

E-mailadres

- 1.5 (Optioneel) Vul hier de gegevens in van de plaatsvervangende verantwoordelijke onderzoeker.

(Titel) Naam en voorletters ☒ Dhr. ☐ Mw.

Functie

Afdeling Groenhorst Barneveld

Telefoonnummer

E-mailadres

- 1.6 (Optioneel) Vul hier de gegevens in van de persoon die er verantwoordelijk voor is dat de uitvoering van het project in overeenstemming is met de projectvergunning.
- (Titel) Naam en voorletters [REDACTED] ☒ Dhr. ☐ Mw.
- Functie [REDACTED]
- Afdeling PTC+ Barneveld
- Telefoonnummer [REDACTED]
- E-mailadres [REDACTED]
- 1.7 Is er voor deze projectaanvraag een gemachtigde?
- ☒ Ja > *Stuur dan het ingevulde formulier Melding Machtiging mee met deze aanvraag*
- ☐ Nee

2 Over uw aanvraag

- 2.1 Wat voor aanvraag doet u?
- ☒ Nieuwe aanvraag > Ga verder met vraag 3
- ☐ Wijziging op (verleende) vergunning die negatieve gevolgen kan hebben voor het dierenwelzijn
- Vul uw vergunde projectnummer in en ga verder met vraag 2.2
- ☐ Melding op (verleende) vergunning die geen negatieve gevolgen kan hebben voor het dierenwelzijn
- Vul uw vergunde projectnummer in en ga verder met vraag 2.3
- 2.2 Is dit een *wijziging* voor een project of dierproef waar al een vergunning voor verleend is?
- ☐ Ja > Beantwoord dan in het projectplan en de niet-technische samenvatting alleen de vragen waarop de wijziging betrekking heeft en onderteken het aanvraagformulier
- ☐ Nee > Ga verder met vraag 3
- 2.3 Is dit een *melding* voor een project of dierproef waar al een vergunning voor is verleend?
- ☐ Nee > Ga verder met vraag 3
- ☐ Ja > Geef hier onder een toelichting en ga verder met vraag 6
- [REDACTED]

3 Over uw project

- 3.1 Wat is de geplande start- en einddatum van het project?
- Startdatum 1 - 1 - 2016
- Einddatum 1 - 1 - 2019
- 3.2 Wat is de titel van het project?
- Onderzoek naar alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens
- 3.3 Wat is de titel van de niet-technische samenvatting?
- Onderzoek naar alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens
- 3.4 Wat is de naam van de Dierexperimentencommissie (DEC) aan wie de instellingsvergunninghouder doorgaans haar projecten ter toetsing voorlegt?
- Naam DEC DEC Consult
- Postadres [REDACTED]
- E-mailadres [REDACTED]

4 Betaalgegevens

- 4.1 Om welk type aanvraag gaat het? ☒ Nieuwe aanvraag Projectvergunning € Lege
☐ Wijziging € Lege
- 4.2 Op welke wijze wilt u dit bedrag aan de CCD voldoen. ☐ Via een eenmalige incasso
☒ Na ontvangst van de factuur
- Bij een eenmalige incasso geeft u toestemming aan de CCD om eenmalig het bij 4.1 genoemde bedrag af te schrijven van het bij 1.2 opgegeven rekeningnummer.*

5 Checklist bijlagen

- 5.1 Welke bijlagen stuurt u mee?
- Verplicht
- ☒ Projectvoorstel
- ☒ Niet-technische samenvatting
- Overige bijlagen, indien van toepassing
- ☒ Melding Machtiging
- ☒

6 Ondertekening

- 6.1 Print het formulier uit, onderteken het en stuur het inclusief bijlagen via de beveiligde e-mailverbinding naar de CCD of per post naar:

Centrale Commissie
 Dierproeven
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag

Ondertekening door de instellingsvergunninghouder of gemachtigde (zie 1.7). De ondergetekende verklaart:

- dat het projectvoorstel is afgestemd met de Instantie voor Dierenwelzijn.
- dat de personen die verantwoordelijk zijn voor de opzet van het project en de dierproef, de personen die de dieren verzorgen en/of doden en de personen die de dierproeven verrichten voldoen aan de wettelijke eisen gesteld aan deskundigheid en bekwaamheid.
- dat de dieren worden gehuisvest en verzorgd op een wijze die voldoet aan de eisen die zijn opgenomen in bijlage III van richtlijn 2010/63/EU, behalve in het voorkomende geval de in onderdeel F van de bijlage bij het bij de aanvraag gevoegde projectvoorstel gemotiveerde uitzonderingen.
- dat door het ondertekenen van dit formulier de verplichting wordt aangegaan de leges te betalen voor de behandeling van de aanvraag.
- dat het formulier volledig en naar waarheid is ingevuld.

Naam

Functie Portefeuillehouder en projectverantwoordelijke

Plaats

Datum 8 - 7 - 2015

Handtekening

Format Projectvoorstel dierproeven

- Dit format gebruikt u om uw projectvoorstel van de dierproeven te schrijven
- Bij dit format hoort de bijlage Beschrijving dierproeven. Per type dierproef moet u deze bijlage toevoegen.
- Meer informatie over het projectvoorstel vindt u op de website www.centralecommissiedierproeven.nl.
- Of neem telefonisch contact op. (0900-2800028).

1 Algemene gegevens

1.1	Vul uw deelnemernummer van de NVWA in.	77100
1.2	Vul de naam van de instelling of organisatie in.	Stichting AERES groep
Bovenbuurtweg 27

6717 XA Ede |
| 1.3 | Vul de titel van het project in. | Onderzoek naar een alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens |

2 Categorie van het project

2.1	In welke categorie valt het project.	☐ Fundamenteel onderzoek
		☒ Translationeel of toegepast onderzoek
	<i>U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.</i>	☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
		☐ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de
		☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
		☐ Hoger onderwijs of opleiding
		☐ Forensisch onderzoek
		☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Algemene projectbeschrijving

3.1 Achtergrond

Licht het project toe. Beschrijf de aanleiding, de achtergrond en de context. Besteed aandacht aan de bij vraag 2 aangekruiste categorieën.

- Geef in geval van 'wettelijk vereiste dierproeven' aan welke wettelijke eisen (in relatie tot beoogd gebruik en markttoelating) van toepassing zijn.
- Geef in geval van 'routinematige productie' aan welk(e) product(en) het betreft en voor welke toepassing(en).
- Geef in geval van 'hoger onderwijs of opleiding' aan waarom in dit project, in relatie tot het

opleidingsprogramma en eindtermen, is gekozen voor dierproeven.

In Europa en Nederland worden voor vleeskuikens diverse huisvestingssystemen met verschillende typen strooisel toegepast. Volgens de bestaande wet- en regelgeving dienen vleeskuikens in de toegestane dierbezetting per m² de beschikking te hebben over voldoende strooisel van goede kwaliteit en strooisel in goede conditie. In de praktijk zijn een aantal zaken, die in meerdere of mindere mate met het gebruik van strooisel (dat tijdens het verblijf van de vleeskuikens in toenemende mate met mest vervuild wordt) gerelateerd zijn:

- De ontwikkeling van hoge ammoniakgehalten in de leefomgeving van de vleeskuikens (en tevens in de omgeving van de stal)
- Het ontstaan van hoge fijn stof gehalten in de stal en de omgeving
- Voetzoollaesies en borstblaren bij de vleeskuikens door het intensieve contact met vervuild strooisel
- Luchtweginfecties bij de vleeskuikens als gevolg van de veranderingen in stalklimaat en stallucht door genoemde niet optimale ammoniak- en fijn stof gehalten
- Als gevolg van deze aandoeningen verhoogd gebruik van antibiotica
- Hierdoor verhoogd risico op het ontstaan van antibiotica resistentie (voor mens en dier)

Mogelijk zijn er hierbij verschillen tussen rassen/merken vleeskuikens (o.a. met verschil in groeisnelheid); dit wordt in het project meegenomen als speerpunt.

Buiten Europa en met name in Azië is het gebruikelijk om dieren op kunststof roosters te houden. Vanuit [REDACTED] is daar ervaring mee opgedaan door het [REDACTED] te introduceren. Dieren leven in het [REDACTED] op kunststof roosters en blijven dan in het algemeen vrij van borstblaren, voetzoollaesies. Onderzoek heeft uitgewezen, dat de dieren gezonder zijn, sneller groeien, minder energie verspillen (lagere FCR [voederconversie, dus minder voerverbruik per kg groei] en minder antibiotica nodig hebben.

In Europa is er in de hier gebruikte huisvestingssystemen ervaring met NH₃-reductie door middel van mestbandbeluchting en mestdroogtunnels.

Deze beide technieken (Alternatief huisvestingssysteem + klimaatoptimalisatie/ionisatie) worden in dit project geïntegreerd in één integraal stalconcept: weliswaar een innovatie, maar waarvan alle afzonderlijke delen reeds beproefd zijn. De risico's voor de dieren van deze integratie van de delen zijn beperkt en overzichtelijk.

Er is er voor gekozen om dit nieuwe stalconcept in een experimentele setting te onderzoeken. De omvang van deze setting (het aantal gehuisveste vleeskuikens) is de minimale omvang waarbij voor de praktijk nog zinvolle en relevante conclusies kunnen worden getrokken. In kleinere units zijn bijvoorbeeld de bestaande technische installaties niet toepasbaar.

3.2 Doel

Beschrijf de algemene doelstelling en haalbaarheid van het project.

- In het geval het project gericht is op één of meer onderzoeksdoelen: op welke vra(a)g(en) dient dit

project antwoord(en) te verschaffen?

- In geval het een ander dan een onderzoeksdoel betreft: in welke concrete behoefte voorziet dit project?

Het uiteindelijke doel is een compleet beeld te krijgen van de meerwaarde van het innovatieve houderijconcept (het alternatieve stalsysteem + mestdroging) op het gebied van diervriendelijkheid, milieu, gezondheid, voedselveiligheid en economie.

Concreet richt het in dit project voorgestelde onderzoek zich op de wetenschappelijke onderbouwing van de onderstaande verwachtingen. Tevens wordt het systeem in de praktische situatie van de vleeskuikenunit met vleeskuikens getoetst en evt. verder doorontwikkeld.

:

1. Verbetering van gezondheid en welzijn van vleeskuikens door ammoniak- en fijn stof reductie verlaging van de hoeveelheid mest in de omgeving van de dieren
2. Door verbetering van het stalklimaat zijn er minder gezondheidsaandoeningen en daardoor minder gebruik van antibiotica en andere medicijnen.
3. Door verminderd contact met mest zal het aantal borstblaren en voetzoollaesies afnemen en daardoor zullen er minder afkeuringen bij het slachten zijn.
4. Het ontladen van de kuikens aan het einde van de ronde middels het inzetten van de transportbanden voorkomt ruw omgaan met de dieren, voorkomt uitval, verhoogt het rendement en reduceert dierenleed.
5. Bij het verwachte hoge reductiepercentage van ammoniak en fijn stof in de stal, zijn (vaak duurdere) nageschakelde technieken overbodig.
6. Gedroogde mest is een te verkopen product.
7. Door een verbeterd stalklimaat en gezondere vleeskuikens kunnen de technische resultaten van de kuikens toenemen, met name door een verbetering van de voerefficiëntie. Verminderd energieverbruik en verbeterde voerconversie leveren de vleeskuikenhouder economisch voordeel op.
8. Dossieropbouw voor toelating van dit systeem op de Europese markt

Naast deze technische en economische aspecten zullen in het kader van dit project ook de volgende zaken worden onderzocht:

9. De effecten van flexibele plastic roostervloeren op het gedrag van de kuikens.
10. De rol van zowel de gewenste verhouding strooisel- en roosteroppervlakte, het moment en de frequentie van aanbieden van nieuw strooisel en optimale indeling in andere benodigde functiegebieden op het gedrag van de kuikens.
11. Zijn er hierbij verschillen tussen verschillende rassen/merken vleeskuikens?

De stalunit, waarin het project plaats vindt, wordt door een samenwerkingsverband van bedrijven en organisaties in een nieuwbouwsituatie gerealiseerd. De vleeskuiken unit en de technische installaties zijn geheel op maat voor de (innovatieve) projectsituatie ingericht. De partners in het samenwerkingsverband hebben allen reeds tientallen jaren ervaring op hun expertisegebied. Leading partners in het project is de [REDACTED] (kennisinstelling op HBO, MBO en VMBO niveau met specialisme op het gebied van pluimvee-onderwijs en praktijkonderzoek) [REDACTED] heeft een lectoraat gezonde pluimveehouderij (hierbinnen worden HBO studenten ingezet voor praktijkonderzoek). Totaal 8500 studenten en meer dan 100 medewerkers. [REDACTED] en haar rechtsvoorgangers bestaan reeds 60 jaar, het specialisme pluimvee eveneens. Sinds 2013 is [REDACTED] de projectleider van het [REDACTED]. De belangrijkste bedrijven in het samenwerkingsverband van het project zijn [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

3.3 Belang

Beschrijf het wetenschappelijk en/of maatschappelijk belang van de hierboven beschreven doelstelling(en).

Wetenschappelijk belang:

Het op een systematische wetenschappelijk verantwoorde wijze evalueren van een innovatief huisvestingsysteem voor vleeskuikens. Dit is een belangrijke bijdrage aan de tot nu toe niet systematisch verzamelde data met betrekking tot dit huisvestingsysteem.

Het biedt een beter uitzicht op een verantwoorde afweging/vergelijking met de op dit moment gangbare huisvestingssystemen voor vleeskuikens in Europa. Het project betreft een studie die past in de context van bestaande houderijsystemen.

Maatschappelijk belang

- Consument kan een hoogwaardiger product verwachten: gezonder, minder restproducten
- Welzijnsverbetering van vleeskuikens
- Reductie van ammoniak en fijn stof in milieu
- Reductie van antibiotica gebruik in de vleeskuikenhouderij

Economisch voordeel voor de vleeskuikenhouder.

3.4 Onderzoeksstrategie

3.4.1 Geef een overzicht van de algemene opzet van het project (strategie).

Vergelijkbare systemen van flexibele roostervloeren zijn in het buitenland reeds op uitgebreide schaal (ook met koppels vleeskuikens groter dan 1000) getest. Hier zijn niet systematisch data van verzameld. Het voor dit project gebruikte systeem is verder ontwikkeld en geïnnoveerd.

De flexibele kunststof roostervloeren, het strooisel en het overige equipment (o.a. mestbanden) worden voordat de eerste ronde vleeskuikens geplaatst is, getest op werking en deugdelijkheid in de praktijk. Zo nodig worden aanpassingen toegepast (op basis van de ervaringen tijdens het project worden zaken aangepast). Het doel is dat aan het einde van de projectperiode een voor de praktijk optimaal systeem is ontwikkeld dat voldoet aan de regelgeving en als zodanig op de markt kan worden gebracht.

De resultaten zullen in alle gevallen worden vergeleken met de op grote schaal aanwezige historische data van vleeskuikens in de gebruikelijke houderij systemen. (Aanvullende) veldstudies maken geen onderdeel uit van dit project.

Afhankelijk van de resultaten van het project zal het houderijsysteem op de gebruikelijke schaal in pluimveestallen worden getest en geïmplementeerd. Het te beproeven huisvestingssysteem is wettelijk nog niet toegestaan, hiervoor dient separaat toestemming te worden aangevraagd. Afhankelijk van de afweging/beoordeling of de strooiseldouche voldoet aan de huidige regelgeving kan dit binnen de bestaande reggeving of dient de regelgeving te worden aangepast.

3.4.2 Geef een overzicht op hoofdlijnen van de verschillende onderdelen van het project en de daarbij gebruikte type(n) dierproef of dierproeven.

Er is in dit project in feite sprake van één hoofdlijn en één type dierproef. Deze staat

beschreven in appendix (3.4.4.1)

Binnen deze hoofdlijn en door verschillende keren in feite hetzelfde experiment met al of niet andere waarden van de experimentele parameters uit te voeren worden de volgende aspecten van het houderijsysteem onderzocht:

- Technische aspecten
- Economische aspecten
- Milieu effecten
- Dieren gedrag/welzijnsaspecten.

De resultaten zullen in alle gevallen worden vergeleken met de op grote schaal aanwezige historische data van vleeskuikens in de gebruikelijke houderij systemen.

3.4.3 Beschrijf en benoem de logische samenhang van deze verschillende onderdelen en de eventuele fasering in de uitvoering. Vermeld eventuele mijlpalen en keuzemomenten.

Alle experimenten hebben het zelfde design en worden uitgevoerd in de experimentele vleeskuikenunit met elke keer 1000 vleeskuikens. Elke ronde vormt (o.a. door de variabelen aan te passen en het systeem van flexibele kunststofroosters, mestband, strooiselvoorziening op basis van de verzamelde data en ervaringen telkenmale te optimaliseren) een logisch onderdeel voor het verkrijgen van een onderbouwing met data voor de hypothese dat de in de praktijksituatie/-proeven met dit innovatieve houderijsysteem de onder 3.2 genoemde doelen gerealiseerd worden. Hiertoe vindt, zoals aangegeven, tijdens de rondes dagelijks of periodiek onderzoek plaats en worden technische, economische, milieu en diergedrag/welzijn data verzameld. De drie belangrijkste variabelen in deze experimenten zijn:

1. Type vleeskuikens (snel groeiend – langzaam groeiend)
2. Soort voer en voerverstrekking (met name i.v.m. relatie voer[eiwit] en het optreden van voetzoollaesies)
3. Toepassingsvormen van de strooiseldouche

Inherent aan de aanwezigheid van één onderzoeksofstelling worden alle experimenten gefaseerd uitgevoerd en bepalen de verkregen uitkomsten de keuze van de experimentele variabelen in het volgende experiment.

3.4.4 Benoem de typen dierproeven. Vul per type dierproef een bijlage Beschrijving dierproeven in.

Volgnummer	Type dierproef
1	Onderzoek naar een flexibel kunststof vloersysteem en strooiseldouche voor vleeskuikens
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Bijlage

Beschrijving dierproeven

- Deze bijlage voegt u bij uw projectvoorstel dierproeven.
- Per type dierproef moet u deze bijlage invullen en toevoegen.
- Meer informatie vindt u op de website www.centralecommissiedierproeven.nl.
- Of neem telefonisch contact op. (0900-2800028).

1 Algemene gegevens

1.1	Vul uw deelnemernummer van de NVWA in.	77100	
1.2	Vul de naam van de instelling of organisatie in.	Stichting AERES groep Bovenbuurtweg 27 6717 XA Ede	
1.3	Vul het volgnummer en het type dierproef in. <i>Gebruik de volgnummers van vraag 3.4.4 van het format Projectvoorstel.</i>	Volgnummer	Type dierproef
		1	Onderzoek naar een flexibel kunststof vloersysteem en strooiseldouche voor vleeskuikens

2 Beschrijving dierproeven

A. Experimentele aanpak en primaire uitkomstparameters

Beschrijf de keuze van de experimentele aanpak en de primaire uitkomstparameters.

Het project wordt uitgevoerd in een experimentele vleeskuikenunit, waarin voer- en watervoorziening en de overige verzorging van de dieren in overeenstemming is met de geldende normen. In deze unit worden in elke ronde (=experiment) 1000 vleeskuikens gehouden. Elke ronde vormt (o.a. door het toepassen van verschillende experimentele variabelen en het systeem van flexibele kunststofroosters, mestband, strooiselvoorziening op basis van de verzamelde data en ervaringen telkenmale te optimaliseren) een logische stap in het verkrijgen van een onderbouwing voor de hypothesen die ten grondslag liggen aan dit project. . Binnen het voorgestelde onderzoek zijn de drie belangrijkste variabelen:

- 1. Type vleeskuikens (snel groeiend – langzaam groeiend)
- 2. Soort voer en voerverstrekking (met name i.v.m. relatie voer[eiwit] en het optreden van voetzoollaesies)
- 3. Toepassingsvormen van de strooiseldouche

Elke variabele wordt (afhankelijk van de uitkomsten) minimaal in 3 rondes onderzocht om voldoende en wetenschappelijk verantwoorde data te kunnen verzamelen.

Dit zou bijvoorbeeld kunnen betekenen:

Ronde 1 t/m 3: snelgroeiende kuikens, voer A en strooiseldouche A

Ronde 4 t/m 6: langzaam groeiende kuikens, voer A en strooiseldouche A

Ronde 7 t/m 9: Kuikens type A (b.v. langzaam groeiend), voer B en strooiseldouche A

Ronde 10 t/m 12: Kuikens type A, voer A en strooiseldouche B

Tijdens de rondes vindt dagelijks of periodiek onderzoek plaats en worden data verzameld m.b.t.:

- Gezondheid en verzorging van de vleeskuikens (dagelijkse controle en klinisch onderzoek, evt. aanvullend), verplichte/vrijwillige gezondheidsprogramma's worden uiteraard ook uitgevoerd). Dit resulteert nooit in meer handelingen en niet in geen additioneel ongerief to.v. de normale praktijksituatie.
- Voeder- en waterverbruik van de vleeskuikens
- Meting van ammoniak- en fijnstof gehalte in de lucht
- Onderzoek op aanwezigheid voetzoollaesies en borstblaren tijdens het leven en na de slacht
- Onderzoek op luchtwegaandoeningen tijdens het leven en na de slacht, hierbij worden geen ingrepen uitgevoerd aan het levende dier
- Antibiotica gebruik (op indicatie van de evt. opgetreden aandoeningen)

Een wetenschappelijk verantwoord gedragsonderzoek bij vleeskuikens, in relatie tot de verhouding strooisel- en roosteroppervlakte, het moment en de frequentie van het aanbieden van nieuw strooisel en optimale indeling van de plaats van het aanbieden van het strooisel. De verwachting, gebaseerd op ervaringen met [REDACTED], is dat in het te testen systeem er sprake zal zijn van geen of gering toegevoegd ongerief voor de kuikens. Ook zal door het toepassen van de variabelen (type vleeskuikens, soort voer en type stooiseldouche) geen of gering additioneel ongerief optreden. De verwachting is eigenlijk dat het systeem positieve effecten zal hebben op gezondheid en welzijn van de vleeskuikens ten opzichte van in de gangbare pluimveehouderij systemen.

Beschrijf de beoogde behandeling van de dieren (inclusief de aard, de frequentie en de duur van de behandelingen waaraan de dieren worden blootgesteld) en onderbouw de gekozen aanpak.

Telkenmale worden gedurende een periode van 1 ronde (6-8 weken) ca. 1000 vleeskuikens in eerder genoemde systeem met flexibele kunststofroosters met dagelijkse afvoer van mest via een mestband en dagelijkse strooiselvoorziening gehuisvest en verzorgd. Een ronde beslaat de periode van eendagskuiken tot dat de vleeskuikens slachtrijp zijn. De vleeskuikens worden volgens de gangbare systematiek in een slachterij geslacht. Er worden t.o.v. gangbare pluimveehouderij geen extra of bijzondere behandelingen toegepast. Tijdens een ronde worden de data in de stalomgeving en tijdens en na het slachtproces (o.a. keuringsresultaten) verzameld.

Tijdens de rondes vindt periodiek onderzoek plaats en worden data verzameld:

- Voeder- en waterverbruik van de vleeskuikens
- Meting van ammoniak- en fijnstofgehalte in de lucht
- Onderzoek op aanwezigheid voetzoollaesies en borstblaren tijdens het leven en na de slacht
- Onderzoek op luchtwegaandoeningen tijdens het leven en na de slacht
- Antibiotica gebruik
- Een objectief gedragsonderzoek bij vleeskuikens, naar zowel de gewenste verhouding strooisel- en roosteroppervlakte, het moment en de frequentie van aanbieden van nieuw strooisel en optimale indeling in andere benodigde functiegebieden

Het dagelijkse en periodieke onderzoek aan de dieren wijkt niet af van de standaardpraktijk, uitgezonderd extra controles op voetzoollaesies. Voor deze controle worden de betreffende dieren opgepakt en geïnspecteerd op het oog.

Naast de standaard dagelijkse gezondheid en verzorging van de vleeskuikens (dagelijkse controle en klinisch onderzoek en evt. aanvullend onderzoek) worden ook verplichte/vrijwillige gezondheidsprogramma's uitgevoerd

Aan het einde van de ronde worden de kuikens op de daarvoor gebruikelijke wijze gevangen, getransporteerd en volgens de gangbare systematiek in een slachterij geslacht.

Geef aan welke overwegingen en statistische methoden worden gebruikt om het aantal benodigde dieren tot een minimum te beperken.

Er wordt gewerkt met telkenmale een unit met 1000 dieren. Dit is kleinst mogelijke schaal waarop extrapolatie naar de praktijksituatie mogelijk en representatief is. Bijvoorbeeld In kleinere units zijn de gebruikte technische installaties niet meer toepasbaar.

Elke variabele wordt (afhankelijk van de uitkomsten) minimaal gedurende 3 rondes getoetst. Op basis van het belang van de specifieke meetparameter en de gevonden interassay variabiliteit zal indien mogelijk ook statistisch het aantal benodigde rondes worden bepaald

B. De dieren

Benoem de diersoorten, herkomst, geschatte aantallen en levensstadia. Onderbouw deze keuzes.

Vleeskuikens

Herkomst broederij

Ca. 1000 per ronde (aantal rondes maximaal 5 per jaar, project duurt minimaal 3 jaar om voldoende data te verkrijgen en voor voldoende onderbouwde resultaten)

Het exacte aantal experimenten/rondes is op dit moment nog niet te geven. Dit wordt mede bepaald door de tijdens het onderzoek verkregen data.

Een voorbeeld hoe de verschillende experimenten eruit zouden kunnen zien is aangegeven in het antwoord op vraag 2A.

Leeftijd 0 tot en met slachtleeftijd (afhankelijk van groeisnelheid gekozen type kuikens)

C. Hergebruik

Is er hergebruik van dieren?

☒ Nee, ga door met vraag D.

☐ Ja > Geef aan op basis van welke overwegingen hergebruik in dit geval acceptabel wordt geacht.

Is er in het voorgaande of in het geplande gebruik sprake van (of een risico van) ernstig ongerief?

☐ Nee

☐ Ja > Geef aan op basis van welke overwegingen hergebruik in dit geval acceptabel wordt geacht.

D. Vervanging, vermindering en verfijning

Laat zien hoe de toepassing van methoden voor vervanging, vermindering en verfijning zijn meegewogen bij het bepalen van de experimentele strategie, de keuze van de dieren en de opzet van de dierproef en welk keuzes daarbij zijn gemaakt.

De proef wordt meerdere rondes toegepast in een stalafdeling van maximaal 1000 slachtkuikens, die representatief zijn voor de praktijk. De meetdata worden verkregen door gebruik te maken van het minimaal mogelijke aantal dieren. Na vastgesteld resultaat wordt het systeem, dat dan gelegaliseerd/gecertificeerd is, eventueel in de grootschalige praktische situatie geïntroduceerd (dit is geen onderdeel van het project). M.a.w. in het project wordt de proef voor de praktijk voldoende representatieve zo kleinschalig mogelijke situatie met 1000 vleeskuikens uitgevoerd. Deze werkwijze betekent een enorme reductie van het aantal dieren ten opzicht van het onderzoek onder reguliere bedrijfsomstandigheden.

Het doel van dit onderzoek is in feite de ontwikkeling/validatie van een verfijningsalternatief voor de huisvesting van vleeskuikens in de reguliere praktijk.

Onderzoek vindt rechtstreeks aan de doeldieren plaats. Er worden in het kader van het onderzoek geen metingen aan de dieren gedaan die aanleiding zouden kunnen geven tot additioneel ongerief (bijvoorbeeld bloedafnames). Het dagelijkse en periodieke onderzoek aan de dieren wijkt niet af van de standaardpraktijk, uitgezonderd extra controles op voetzoollaesies.

Voor deze controle worden de betreffende dieren opgepakt en geïnspecteerd op het oog Door deze intensievere controles wordt de kans enorm gereduceerd dat situaties die het toepassen van humane eindpunten zouden rechtvaardigen, worden gemist.

Geef aan welke maatregelen zijn genomen om de kans op pijn, lijden of angst bij de dieren en de kans op nadelige milieueffecten tot een minimum te beperken.

Verwachting is dat geen pijn, lijden of angst en schadelijke milieu effecten van de proef als zodanig ontstaan, anders dan die ook voorkomen in de gangbare vleeskuikenhouderij. Daarentegen, in het in de proef gebruikte systeem wordt juist een reductie van pijn, lijden of angst en schadelijke milieu effecten verwacht. Dit is geen onderzoek in het kader van een wettelijke bepaling

Herhaling en duplicering

E. Herhaling

Geef aan hoe is nagegaan of deze dierproeven niet al eerder zijn uitgevoerd. Indien van toepassing geef aan waarom duplicatie noodzakelijk is.

Dit is geen onderzoek in het kader van een wettelijke bepaling

Huisvesting en verzorging

F. Huisvesting en verzorging

Worden de dieren anders dan volgens de eisen in bijlage III van de richtlijn 2010/63/EU gehuisvest en/of verzorgd?

☐ Nee

X Ja > Geef, indien dit kan resulteren in nadelige effecten op het dierenwelzijn, aan op welke wijze de dieren worden gehuisvest en verzorgd en motiveer de keuze om af te wijken van de eisen in bovengenoemde bijlage III.

Er wordt in principe geen welzijnsaantasting boven standaard houderij verwacht. De verwachting is zelfs dat er sprake van minder risico op ongerief zal zijn.

G. Plaats waar de dieren worden gehuisvest

Worden de dierproeven geheel of gedeeltelijk uitgevoerd bij een inrichting die niet onder de rechtstreekse verantwoordelijkheid van een instellingsvergunninghouder valt?

X Nee > Ga verder met vraag H.

☐ Ja > Geef aan wat voor bedrijf of instelling dit betreft.

Waarom is hiervoor gekozen en hoe wordt een adequate huisvesting, verzorging en behandeling van de dieren gewaarborgd?

Ongeriefinschatting/humane eindpunten

H. Pijn en pijnbestrijding

Valt te voorzien dat er pijn kan optreden bij de dieren?

☐ Nee > Ga verder met vraag I.

X Ja > Worden in dat geval verdoving, pijnstilling en/of andere pijnverlichtingsmethoden toegepast?

☐ Nee > Motiveer dan waarom geen pijnverlichtingsmethoden worden toegepast.

☐ Ja > Geef dan aan welke pijnverlichtingsmethoden worden toegepast en op welke wijze wordt verzekerd dat dit op een optimale wijze gebeurt.

Geen pijn als direct gevolg van de proef. In zijn algemeenheid zijn er in de vleeskuikenhouderij (met bestaand uitgangsmateriaal = kuikens en bestaande huisvestings- en voedings-/verzorgingssystemen) wel een aantal specifieke problemen, die waarschijnlijk

aanleiding tot pijn kunnen zijn (bijvoorbeeld gewrichtsproblemen en voetzoollaesies). Verwacht wordt dat deze problemen (en hieraan gekoppeld antibiotica en medicijngebruik) in het in de dierproeven te toetsen systeem minder in omvang en kwantiteit zullen zijn. Het individuele dier verkrijgt de nodige en gebruikelijke veterinaire zorg. In het geval van voetzoollaesies of gewrichtsproblemen (ongeriefscore 2: diepe laesies met openliggende zweren) bestaat de interventie eruit dat het betreffende dier wordt gedood volgens een methodiek volgens bijlage IV van richtlijn 2010/63/EU

I. Overige aantasting van het welzijn en maatregelen

Welke eventuele andere vormen van welzijnsaantasting worden voorzien?

Nee, niet als gevolg van de proef. Er is overigens, doordat het een experimentele opstelling is, niet uit te sluiten dat dieren door onvoorziene omstandigheden gedurende korte tijd geconfronteerd worden met meer dan het ongerief waarmee ze ook geconfronteerd zouden worden in een regulier huisvestingsstelsel. Net als in de gangbare houderij zullen tijdens de proef aandoeningen, zoals voetzoollaesies en borstblaren, voorkomen. Vleeskuikens, die pijn hebben door ernstige voetzoollaesies (score 2: duidelijke afwijkingen met pijn), die geconstateerd worden bij de dagelijkse gezondheidscontrole, zullen uit de proef worden genomen en worden gedood. Ook bij andere ernstige aandoeningen wordt euthanasie toegepast. Het is de verwachting dat dit de huidige praktijk niet zal overstijgen. De verwachting is dat dit zelfs minder zal zijn.

Het dagelijkse en periodieke onderzoek aan de dieren wijkt niet af van de standaardpraktijk, uitgezonderd extra controles op voetzoollaesies. Voor deze controle worden de betreffende dieren opgepakt en geïnspecteerd op het oog.

Geef aan wat de mogelijke oorzaken hiervan zijn.

Zie boven

Beschrijf welke maatregelen worden genomen om deze schadelijke effecten te voorkomen of waar mogelijk te minimaliseren.

Het inherent aan de proef uitgebreide monitoren van de systemen, het milieu en de dieren zal naar verwachting leiden tot een vermindering van het risico op ongerief bij de vleeskuikens ten opzichte van de gangbare huisvestingssystemen. Monitoring vindt plaats via frequente, dagelijkse controle van de vleeskuikens. Bij afwijkingen van de normale omstandigheden (b.v. afwijkingen in stalomstandigheden/-klimaat, uitval van systemen, negatieve gevolgen van aanpassingen in roostervloeren) wordt de afwijking onmiddellijk hersteld. Door de intensievere monitoring wordt de kans tot nul gereduceerd dat situaties die aanleiding zijn tot het toepassen van humane eindpunten worden gemist.

De dagelijkse verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de verzorging van en handelingen aan de dieren vindt plaats door een aan AERES verbonden erkende en competente deskundige.

J. Humane eindpunten

Valt te voorzien dat zich bij deze dierproef omstandigheden voordoen waarbij het toepassen van humane eindpunten geïndiceerd is om verder lijden van de dieren te voorkomen?

☐ Nee > Ga verder met vraag K.

☒ Ja > Geef aan welke criteria hierbij worden gehanteerd.

Er worden bovenop de uitval in de reguliere houderijsystemen specifiek als gevolg van de dierproef geen omstandigheden verwacht waarbij het toepassen van humane eindpunten geïndiceerd is. In zijn algemeenheid kunnen, net als in de reeds in de praktijk toegepaste systemen, gezondheidsaandoeningen, zoals voetzoollaesies en andere pootproblemen, maar ook luchtweg- en spijsverteringsaandoeningen optreden. De verwachting is dat m.n. voetzoollaesies minder in aantal zullen voorkomen tijdens de proeven. Indien de score 2 aan de orde is, zal dit als humaan eindpunt worden gehanteerd. Alle ernstige aandoeningen al dan niet gerelateerd aan

het experiment, die gepaard gaan met lijden en/of pijn, zullen als humane eindpunten worden gehanteerd.
Welk percentage van de dieren loopt kans deze criteria te halen?
Maximaal aantal dieren dat spontaan dood gaat of humane eindpunten bereikt zal lager liggen dan in de normale praktijksituatie. In de huidige normale praktijksituatie is dit maximaal 3-5%.
K. Classificatie van ongerief
Geef aan hoe in het licht van alle hierboven beschreven negatieve effecten het cumulatief ongerief wordt geclassificeerd in termen van 'terminaal', 'licht', 'matig' of 'ernstig' ongerief.
Licht ongerief

Einde experiment

L. Wijze van doden
Worden de dieren als onderdeel van het experiment of na afloop van het experiment gedood?
☐ Nee
X Ja > Geef aan waarom het doden van dieren als eindpunt essentieel is voor deze proef.
Dieren worden geslacht op de slachterij. Evt. worden dieren die het humane eindpunt bereikt hebben individueel gedood. Het betreffende dier wordt gedood volgens een methodiek volgens bijlage IV van richtlijn 2010/63/EU
Wordt er een methode(n) van doden uit bijlage IV van richtlijn 2010/63/EU toegepast?
X Nee > Beschrijf de euthanasiemethode en onderbouw de keuze hiervoor.
Er worden standaard slacht methodes in slachterijen toegepast. De vleeskuikens worden ook normaal voor menselijke consumptie aangeboden. Data, die verzameld worden van de kuikens bij de keuring tijdens de slacht zijn belangrijke meetparameters in het experiment. Bij individuele dieren met humaan eindpunt wordt wel de richtlijn 2010/63/EU toegepast.
☐ Ja

Melding Machtiging

- U kunt met dit formulier een machtiging afgeven of beëindigen.
- U machtigt een natuurlijk persoon (zoals een adviseur) of een rechtspersoon (zoals een BV, stichting, vereniging) om uw zaken voor u te behartigen. De machtiging is voor maximaal vijf jaar geldig.
- Meer informatie vindt u op www.zbo-ccd.nl.

1 Gegevens aanvrager

- 1.1 Vul de gegevens in van de instellingsvergunninghouder die de projectvergunning aanvraagt.
Naam van de portefeuillehouder	Stichting AERES Groep Bovenbuurtweg 22 6717 XA Ede
KvK-nummer	41246832
NVWA deelnemersnummer	77100

2 Gegevens gemachtigde

- 2.1 Vul één van deze nummers van de gemachtigde in: KvK-nummer, of Burgerservicenummer (BSN). Geef aan welk nummer u invult.
☐ KvK-nummer	Nvt
☐ BSN	[Redacted]
- 2.2 Wat zijn de gegevens van de gemachtigde?
Naam gemachtigde	[Redacted]	☒ Dhr. ☐ Mw.
Adres of postbus	[Redacted]	
Postcode en Plaats	[Redacted]	[Redacted]

3 Inhoud machtiging

3.1 Wilt u een nieuwe machtiging afgeven?

☒ Ja > Geef bij vraag 3.3 aan wat de gemachtigde voor u mag doen.

☐ Nee

3.2 Wilt u een machtiging intrekken?

☐ Ja > Ga door naar vraag 4

☐ Nee

3.3 Wat mag de gemachtigde voor u doen?

☒ Een projectvergunning aanvragen

☒ Een wijziging op een verleende projectvergunning aanvragen

☒ Een melding doorgeven op een verleende projectvergunning

☒ Een bezwaarschrift indienen en daarover communiceren met de Centrale Commissie Dierproeven en alle andere handelingen verrichten die nodig zijn voor een goede afwikkeling van het bezwaarschrift.

☒ Alle bovenstaande opties

4 Ondertekening

4.1 Onderteken het formulier en stuur het als bijlage met uw aanvraag mee via de beveiligde e-mailverbinding of per post:

Centrale Commissie
Dierproeven
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Ik heb dit formulier volledig en naar waarheid ingevuld. Ik verklaar dat ik bekend ben met alle voorwaarden van wet en regelgeving (Wod, dierproevenbesluit en dierproevenregeling).

Naam gemachtigde

Datum

0 8 - 0 5 - 2 0 1 5

Handtekening
portefeuillehouder
van de instelling

Handtekening
gemachtigde

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Aeres Groep
p/a

**Centrale Commissie
Dierproeven**

Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.zbo-ccd.nl
0900 28 000 28 (10 ct/min)

Onze referentie

Aanvraagnummer
AVD771002015116

Bijlagen

2

Datum 09-07-2015
Betreft Ontvangstbevestiging Aanvraag projectvergunning Dierproeven

Geachte heer/mevrouw ,
Wij hebben uw aanvraag voor een projectvergunning dierproeven ontvangen op 8 juli 2015.
Het aanvraagnummer dat wij aan deze aanvraag hebben toegekend is AVD771002015116. Gebruik dit nummer wanneer u contact met de CCD opneemt.

Wacht met de uitvoering van uw project

Als wij nog informatie van u nodig hebben dan ontvangt u daarover bericht. Uw aanvraag is in ieder geval niet compleet als de leges niet zijn bijgeschreven op de rekening van de CCD. Zodra uw aanvraag compleet is, ontvangt u binnen veertig werkdagen een beslissing op uw aanvraag. In geval van een complexe aanvraag kan deze termijn met maximaal vijftien werkdagen verlengd worden. U krijgt bericht als de beslisperiode van uw aanvraag vanwege complexiteit wordt verlengd. Als u goedkeuring krijgt op uw aanvraag, kunt u daarna beginnen met het project.

Factuur

Bijgaand treft u de factuur aan voor de betaling van de leges. Wij verzoeken u de leges zo spoedig mogelijk te voldoen, zodat we uw aanvraag in behandeling kunnen nemen. Is uw betaling niet binnen dertig dagen ontvangen, dan wordt uw aanvraag buiten behandeling gesteld. Dit betekent dat uw aanvraag niet beoordeeld wordt en u uw project niet mag starten.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op www.zbo-ccd.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 0900 28 000 28 (10 ct/minuut).

Met vriendelijke groet,

Centrale Commissie Dierproeven

Deze brief is automatisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Bijlagen:

- Gegevens aanvraagformulier
- Factuur

Gegevens aanvrager

Uw gegevens

Deelnemersnummer NVWA: 77100
Naam instelling of organisatie: Aeres Groep
KvK-nummer: 41246832
Straat en huisnummer: Bovenbuurtweg 27
Postcode en plaats: 6717 XA EDE
IBAN: NL46ABNA0546859348
Tenaamstelling van het rekeningnummer: AERES Groep in Ede

Gegevens verantwoordelijke onderzoeker

Naam:
Functie:
Afdeling: PTC+Barneveld
Telefoonnummer:
E-mailadres:

Gegevens plaatsvervangende verantwoordelijke onderzoeker

Naam: [REDACTED]
Functie: [REDACTED]
Afdeling: Groenhorst Barneveld
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]

Gegevens verantwoordelijke uitvoering proces

Naam: [REDACTED]
Functie: [REDACTED]
Afdeling: PTC+Barneveld
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]

Gegevens gemachtigde

BSN: [REDACTED]
Adres: [REDACTED]
Postcode en plaats: [REDACTED]

Wilt u een nieuwe machtiging afgeven? Ja

Wat mag de gemachtigde doen?

- ☐ Een projectvergunning aanvragen
- ☐ Een wijziging op een verleende projectvergunning aanvragen
- ☐ Een melding doorgeven op een verleende projectvergunning
- ☐ Een bezwaarschrift indienen en daarover communiceren met de Centrale Commissie Dierproeven en alle andere handelingen verrichten die nodig zijn voor een goede afwikkeling van het bezwaarschrift
- ☐ Alle bovenstaande opties

Over uw aanvraag

Wat voor aanvraag doet u?

- ☒ Nieuwe aanvraag
- ☐ Wijziging op een (verleende) vergunning die negatieve gevolgen kan hebben voor het dierenwelzijn
- ☐ Melding op (verleende) vergunning die geen negatieve gevolgen kan hebben voor het dierenwelzijn

Over uw project

Geplande startdatum: 1 juni 2016
Geplande einddatum: 1 juni 2019
Titel project: Onderzoek naar alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens
Titel niet-technische samenvatting: Onderzoek naar alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens
Naam DEC: DEC-Consult
E-mailadres DEC: [REDACTED]

Betaalgegevens

De leges bedragen: € 741,-
De leges voldoet u: na ontvangst van de factuur

Checklist bijlagen

Verplichte bijlagen: [x] Projectvoorstel
[x] Beschrijving Dierproeven
[x] Niet-technische samenvatting
Overige bijlagen: [x] Melding Machtiging
[x] DEC-advies

Ondertekening

Naam: [REDACTED]
Functie: Portefeuillehouder en projectverantwoordelijke
Plaats: [REDACTED]
Datum: 8 juli 2015

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Aeres Groep
p/a

**Centrale Commissie
Dierproeven**
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.zbo-ccd.nl
0900 28 000 28 (10 ct/min)

Onze referentie
Aanvraagnummer
AVD771002015116
Bijlagen
2

Datum 09-07-2015
Betreft Ontvangstbevestiging Aanvraag projectvergunning Dierproeven

Factuur

Factuurdatum: 9 juli 2015
Vervaldatum: 8 augustus 2015
Factuurnummer: 201570116

Omschrijving	Bedrag
Betaling leges projectvegrunning dierproeven Betreft aanvraag AVD771002015116	€ 741,00

Wij verzoeken u het totaalbedrag vóór de gestelde vervaldatum over te maken op rekening NL28RBOS 056.99.96.066 onder vermelding van het factuurnummer en aanvraagnummer, ten name van Centrale Commissie Dierproeven, Postbus 20401, 2500 EK te 's Gravenhage.

Format DEC-advies

Maak bij de toepassing van dit format gebruik van de bijbehorende toelichting, waarin elke stap in het beoordelingsproces wordt toegelicht

A. Algemene gegevens over de procedure

1. Aanvraagnummer: AVD7710020155116
2. Titel van het project: Onderzoek naar alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens
3. Titel van de NTS: Onderzoek naar een alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens
4. Type aanvraag:
 - ☒ nieuwe aanvraag projectvergunning
 - ☐ wijziging van vergunning met nummer
5. Contactgegevens DEC:
 - naam DEC: DEC-Consult
 - telefoonnummer contactpersoon: [REDACTED]
 - mailadres contactpersoon: [REDACTED]
6. Adviestraject (data dd-mm-jjjj):
 - ☐ ontvangen door DEC: 19 mei 2015
 - ☐ aanvraag compleet: 16 juni 2015
 - ☐ in vergadering besproken: 27 mei 2015/16 juni 2015
 - ☐ anderszins behandeld
 - ☐ termijnonderbreking(en) van / tot
 - ☐ besluit van CCD tot verlenging van de totale adviestermin met maximaal 15 werkdagen
 - ☐ aanpassing aanvraag Ontvangen dd. 16 juni 2015
 - ☐ advies aan CCD
7. Eventueel horen van aanvrager –n.v.t.
8. Correspondentie met de aanvrager
 - Datum: 31 mei 2015
 - Strekking: completering van de aanvraag; de vragen hadden betrekking op de volgende punten:

- tekstueel en redactioneel (verduidelijking en onderlinge afstemming van bepaalde tekstpassages en correcte invulling van het formulier)
 - aanvullende informatie m.b.t. de wijze van doden van dieren die het humane eindpunt bereiken.
 - Verantwoordelijkheid en deskundigheid bij uitvoering experimenten en toepassen humane eindpunten
 - Controle, klinisch onderzoek, voer en water voorziening conform standaardpraktijk
- Datum antwoord: 16 juni 2015
 - Strekking van het (de) antwoord(en). Geheel in de lijn der verwachting, aanvraag na aanpassing volledig en duidelijk.
 - De antwoorden hebben geleid tot aanpassing van de aanvraag
9. Eventuele adviezen door experts (niet lid van de DEC) n.v.t., de DEC zelf beschikt over de relevante expertise.

B. Beoordeling (adviesvraag en behandeling)

1. Het project is vergunningplichtig (dierproeven in de zin der wet)
2. De aanvraag betreft een nieuwe aanvraag
3. De DEC is competent om hierover te adviseren
4. Geen van de DEC-leden is betrokken bij het betreffende project of de aanvrager.

C. Beoordeling (inhoud):

1. Het project is:
 - ☒ uit wetenschappelijk oogpunt verantwoord
 - ☐ uit onderwijskundig oogpunt verantwoord
 - ☐ uit het oogpunt van productiedoeleinden verantwoord
 - ☐ wettelijk vereist
2. De in de aanvraag aangekruiste doelcategorie is in overeenstemming met de hoofddoelstelling.
3. De DEC onderschrijft het belang van de doelstelling. In Europa en Nederland worden voor vleeskuikens diverse huisvestingssystemen met verschillende

typen strooisel toegepast. In de praktijk blijken aan deze wijze van huisvesting nadelen verbonden, zoals een negatieve invloed op de leefomgeving van de dieren en op de directe omgeving (ammoniakgehalten in de stal, fijn stofgehalten in de stal en daarbuiten). Deze hebben effecten op de gezondheid van de dieren (ontstaan van voetzoollaesies en borstblaren, luchtweginfecties). Deze gezondheidsproblemen leiden tot welzijnsaantasting en een verhoogd gebruik van antibiotica met als ongewenst neveneffect een verhoogd risico op het ontstaan van resistentie bij mens en dier. Buiten Europa en met name in Azië is het gebruikelijk vleeskuikens op kunststof roosters te houden. Onderzoek heeft uitgewezen dat de dieren in een dergelijk huisvestingssysteem gezonder zijn, sneller groeien, minder energie verspillen en minder antibiotica nodig hebben. Doel van dit onderzoek is een compleet beeld te krijgen van de meerwaarde van een innovatief houderijconcept, gebaseerd op dit alternatieve stalsysteem in combinatie met het drogen van de mest, op het gebied van diervriendelijkheid, milieu, gezondheid, voedselveiligheid en economie. De DEC classificeert het belang van dit onderzoek als substantieel.

4. De gekozen strategie en experimentele aanpak kunnen leiden tot het behalen van de doelstelling binnen het kader van het project. De stalunit waarin dit project plaats vindt, wordt door een samenwerkingsverband van bedrijven en organisaties gerealiseerd. De partners in dit samenwerkingsverband hebben een zeer ruime ervaring elk op hun eigen expertisegebied en het betreft in alle gevallen innovatieve bedrijven.
5. Er is sprake van de volgende bijzonderheden op het gebied van categorieën van dieren, omstandigheden of behandeling van de dieren. Voor dit experiment worden vleeskuikens (verschillende typen praktijkdieren) gebruikt zoals in de gebruikelijke dierhouderijsystemen. De dieren zijn telkens afkomstig van een broederij. De keuze hiervoor is voldoende wetenschappelijk onderbouwd. Het betreft de doeldiersoort voor dit type onderzoek.
6. Het ongerief als gevolg van de dierproeven is realistisch ingeschat en geclassificeerd. Alle experimenten hebben een zelfde design. Per ronde worden verschillende variabelen onderzocht (type vleeskuiken, soort voer en voerverstrekking, toepassingsvormen van de verstrekking van strooisel). Het verblijf in de testopstelling voegt geen of maximaal gering ongerief toe aan

het ongerief waarmee deze kuikens in de gangbare vleeskuikenhouderij zouden worden geconfronteerd. Het is de verwachting dat het ongerief lager zal zijn.

7. Er zijn geen methoden die de voorgestelde dierproeven geheel of gedeeltelijk zouden kunnen **vervangen**. De dieren zijn de doeldiersoort voor dit type onderzoek.
8. In het project wordt optimaal tegemoet gekomen aan de vereiste van de **vermindering** van dierproeven. Het maximale aantal te gebruiken dieren is realistisch ingeschat. Het aantal dieren per experimentele ronde is het minimale aantal dat nog representatief is voor de dierhouderij in de praktijk. Deze werkwijze betekent een aanzienlijke reductie van het aantal dieren ten opzicht van onderzoek onder reguliere bedrijfsomstandigheden.
9. Het project is in overeenstemming met de vereiste van de **verfijning** van dierproeven en het project is zo opgezet dat de dierproeven zo humaan mogelijk kunnen worden uitgevoerd. De dieren worden nauwkeurig geobserveerd. Gedragsobservaties en scores van de voetzolen maken deel uit van het onderzoek en daarmee wordt tevens het welzijn nauwkeurig in kaart gebracht. Indien bij individuele dieren sprake is van aantasting van welzijn of gezondheid worden deze dieren gedood (humaan eindpunt).
Er is geen sprake van belangwekkende milieueffecten. Het is uiteindelijk de bedoeling dat dit innovatieve houderijsysteem leidt tot minder negatieve gevolgen voor het leefklimaat, zowel binnen als buiten de stallen, iets dat mede wordt onderzocht.
10. De niet-technische samenvatting is een evenwichtige weergave van het project en begrijpelijk geformuleerd.

D. Ethische afweging

De doeleinden van het project rechtvaardigen het voorgestelde gebruik van dieren alsmede de toegevoegde schade in de vorm van lijden, pijn en angst bij de bij de experimenten betrokken dieren. Deze doeleinden zijn uit wetenschappelijk oogpunt verantwoord en het is waarschijnlijk dat ze met de voorgestelde experimenten zullen worden gehaald. Op termijn kunnen de uitkomsten van het project voordelen opleveren voor mens, dier en milieu.

De DEC realiseert zich dat de gezondheids- en welzijnsproblemen waar deze

studie zich op richt, het gevolg zijn van de wijze waarop in de standaard intensieve dierhouderij de dieren worden gehouden. De DEC heeft in haar afweging dan ook betrokken dat deze studie gezien moet worden in de context van deze bestaande praktijksituatie (vastgelegd in wettelijke voorschriften). Tegelijkertijd betekent dit ook dat het verbeteren van de huisvestingscondities van vleeskuikens uiteindelijk voor zeer grote aantallen dieren een verbetering van de gezondheid en welzijn zou kunnen opleveren. Daarbij wordt aangetekend dat implementatie in de praktijk af zal hangen van wijziging van Europese regelgeving. Echter, om een verbeterd houderijsysteem daarin geaccepteerd te krijgen is onderzoek als dit noodzakelijk. De ambitie om op een systematische wetenschappelijk verantwoorde wijze een innovatief huisvestingsysteem voor vleeskuikens te evalueren dat er uiteindelijk op gericht is het welzijn en de gezondheid van zeer grote aantallen dieren te verbeteren heeft in ethisch opzicht gewicht en rechtvaardigt de uiterst beperkte (waarschijnlijk afwezige) welzijnsaantasting bij de dieren betrokken bij de experimenten in dit project.

E. Advies

1. Advies aan de CCD

☒ De DEC adviseert de vergunning te verlenen

2. Het uitgebrachte advies is gebaseerd op consensus.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 17 juli 2015 15:23
Aan: info@zbo-ccd.nl
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Vraag over AVD7710020155116

Categorieën: Dossierhouder: [REDACTED]

Van: Info-zbo [mailto:info@zbo-ccd.nl]
Verzonden: dinsdag 14 juli 2015 15:32
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Vraag over AVD7710020155116

Geachte DEC-Consult,

In uw advies voor aanvraag AVD7710020155116 met als titel "Onderzoek naar alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens" geeft u aan dat dit project vergunningplichtig is. De Wet op de dierproeven laat ruimte over voor interpretatie wat betreft de definitie van een dierproef, met name als het gaat om het bepalen van het ongerief en Artikel 1b lid 7d van de Wet (praktijken ten behoeve van de reguliere dierhouderij). Graag ontvangen wij uw motivering op grond waarvan u tot de conclusie bent gekomen dat deze aanvraag vergunningplichtig is.

Omdat er in een breder verband over interpretatiekwesties wordt gesproken, kan uw argumentatie een bijdrage leveren in het ontwikkelen van een eenduidige visie.

Voor de continuïteit van de behandeling van deze aanvraag vraag ik u deze week antwoord te geven. Mocht dit niet lukken, dan hoor ik dat graag.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groeten,

[REDACTED]

Centrale Commissie Dierproeven
www.centralecommissiedierproeven.nl

.....
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
.....

Antwoord DecConsult

Geachte mevrouw [REDACTED]

Over de vraag of de in dit project beschreven experimenten 'vergunning plichtig' zijn is voorafgaand aan het schrijven van de projectaanvraag uitgebreid overleg geweest met de indiener.

Het betreft onderzoek aan een huisvestingssysteem dat op dit moment niet toegelaten is voor gebruik in Nederland/Europa. In de onderzoeksofstelling van dit huisvestingssysteem (dat al wel op grote schaal toegepast wordt in Azië) worden naast de effecten/mogelijkheden van een aantal technische toevoegingen ook de effecten/mogelijkheden van diverse vormen en toepassingen van strooisel(douches) onderzocht.

In dit overleg is daarom geconcludeerd dat de voorgestelde experimenten vallen onder de doelstelling zoals beschreven in artikel 1c.b (*het welzijn van dieren en de verbetering van de productieomstandigheden voor dieren die met het oog op landbouwdoeleinden worden gefokt*) en dus juist niet in de categorie " *praktijken ten behoeve van de reguliere dierhouderij*;" (artikel 7d. Wod) . Het te onderzoeken huisvestingssysteem is (nog) geen 'reguliere dierhouderij' in Nederland/Europa. Dit onderzoek is juist een eerste stap gericht op wijziging van de Europese regelgeving om implementatie van dit houderijsysteem binnen Europa mogelijk te maken.

Bij de vraag of het ongerief voor de dieren 'bovendrempelig' is hebben de volgende overwegingen een rol gespeeld.

Het is onmiskenbaar zo dat vleeskuikens in de reguliere houderij geconfronteerd worden met een risico op ongerief. Daarboven op is er in een experimenteel houderijsysteem het risico dat door onverwachte omstandigheden (mede de reden waarom het wordt onderzocht) de dieren geconfronteerd zouden kunnen worden met additioneel ongerief. Zoals in de aanvraag aangegeven is wordt de kans hierop heel laag geschat, maar deze is niet nul. Het is zelfs de hoop dat het totale ongerief ten opzichte van de reguliere huisvesting zal afnemen.

Het ongerief referentiekader in de definitie van een dierproef is (artikel 1a) '*het veroorzaken bij het dier van evenveel of meer pijn, lijden, angst of blijvende schade dan het inbrengen van een naald volgens goed diergeneeskundig vakmanschap*'. Dit is geïnterpreteerd als zeer kortdurend ongerief.

De dieren zullen in de voorgestelde experimenten wat vaker gecontroleerd worden dan in de reguliere houderij. Bij de controles worden de dieren opgepakt en op het oog gecontroleerd op onder andere voetzoollaesies en longproblemen. Het additionele ongerief door deze extra controles wordt niet als drempel overschrijdend ingeschat.

In de aanvraag is er vanuit gegaan dat er ook een (kleine) kans is dat de dieren door onverwachte tekortkomingen/fouten in het experimentele houderijsysteem maximaal 1 dag geconfronteerd zullen worden met additioneel gering ongerief. Door de intensieve monitoring van zowel de dieren als de installaties is het de verwachting dat dit in verreweg de meeste gevallen zelfs niet meer dan maximaal 0.5 dag zal zijn. Dit ongerief is naar onze interpretatie toch altijd nog meer dan het zeer kortdurende geringe ongerief van het krijgen van een prikje.

Nogmaals wij hebben het risico op ongerief waarmee vleeskuikens in de reguliere houderij geconfronteerd kunnen worden niet meegenomen in de afweging wel/geen dierproef. Hiervoor is alleen gekeken naar het risico op ongerief wat het experiment (=gehuisvest zijn in een experimenteel houderijsysteem en extra handelingen in het kader van de monitoring) toevoegt aan het ongerief waar deze kuikens in de reguliere houderij mee zouden worden geconfronteerd.

Wij zijn benieuwd of de CCD bovenstaande onderbouwing van de conclusie dat deze aanvraag vergunning plichtig is onderschrijft.

Met vriendelijke groet

Namens de DEC van DecConsult

PS

Dit antwoord is opgesteld in overleg met de indiener en de proefdierdeskundige/IvD van AERES

Centrale Commissie Dierproeven

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Aeres Groep

Centrale Commissie Dierproeven

Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.centralecommissiedierproeven.nl

T 0900-28 000 28 (10 ct /min)

info@zbo-ccd.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
AVD771002015116

Uw referentie

Bijlagen
1

Datum 14 augustus 2015

Betreft Beslissing Aanvraag projectvergunning dierproeven

Geachte heer/mevrouw,

Op 8 juli 2015 hebben wij uw aanvraag voor een projectvergunning dierproeven ontvangen. Het gaat om uw project "Onderzoek naar een alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens" met aanvraagnummer AVD771002015116. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld.

Beslissing

Wij keuren uw aanvraag goed op grond van artikel 10a van de Wet op de dierproeven (hierna: de wet).

U kunt met uw project "Onderzoek naar een alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens" starten. De vergunning wordt afgegeven van 1 januari 2016 tot en met 1 januari 2019.

Procedure

Bij uw aanvraag heeft u een advies van de Dierexperimentencommissie DEC Consult gevoegd d.d. 9 juli 2015. Bij de beoordeling van uw aanvraag is dit advies betrokken overeenkomstig artikel 10a lid 3 van de wet. Wij hebben de DEC om aanvullende informatie gevraagd. Op 17 juli 2015 heeft de DEC gereageerd op onze vragen.

Wij kunnen ons vinden in de inhoud van het advies van de Dierexperimentencommissie. Wij nemen dit advies van de commissie over, inclusief de daaraan ten grondslag liggende motivering. Dit advies en de in de bijlage opgenomen beschrijving van de artikelen van de wet- en regelgeving liggen ten grondslag aan dit besluit.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een bezwaarschrift kunt u sturen naar Centrale Commissie Dierproeven, afdeling Juridische Zaken, postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Bij het indienen van een bezwaarschrift vragen we u in ieder geval de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt en het aanvraagnummer te vermelden. U vindt deze gegevens in het colofon.

Bezwaar schorst niet de werking van het besluit waar u het niet mee eens bent. Dat betekent dat dat besluit wel in werking treedt en geldig is. U kunt tijdens deze procedure een voorlopige

voorziening vragen bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank in de woonplaats van de aanvrager. U moet dan wel kunnen aantonen dat er sprake is van een spoedeisend belang.

Voor de behandeling van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. Op <http://www.rechtspraak.nl/Organisatie/Rechtbanken/Pages/default.aspx> kunt u zien onder welke rechtbank de vestigingsplaats van de aanvrager valt.

Meer informatie

Heeft u vragen, kijk dan op www.centralecommissiedierproeven.nl. Of neem telefonisch contact met ons op: 0900 28 000 28 (10 ct/minuut).

Met vriendelijke groet,

De Centrale Commissie Dierproeven
namens deze:

ir. G. de Peuter
Algemeen Secretaris

Dit besluit is genomen met inachtneming van het Besluit mandaat, volmacht en machtiging van de Centrale Commissie Dierproeven CCD 2014 zoals de Centrale Commissie Dierproeven heeft vastgesteld op 19 december 2014, ref 2014-04 en is gepubliceerd in de Staatscourant van 2 januari 2015, Nr. 163

Bijlagen

- Vergunning

- Hiervan deel uitmakend:
- DEC-advies
 - Weergave wet- en regelgeving

Projectvergunning

gelet op artikel 10a van de Wet op de dierproeven

Verleent de Centrale Commissie Dierproeven aan

Naam: Aeres Groep
Adres: Postbus 245
Postcode en woonplaats: 6717 XA Ede
Deelnemersnummer: 77100

deze projectvergunning voor het tijdvak 1 januari 2016 tot en met 1 januari 2019, voor het project "Onderzoek naar een alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens" met aanvraagnummer AVD771002015116, volgens advies van Dierexperimentencommissie DEC Consult.

De functie van de verantwoordelijk onderzoeker is [REDACTED] Voor de uitvoering van het project is [REDACTED] verantwoordelijk.

De aanvraag omvat de volgende bescheiden:

1. een aanvraagformulier projectvergunning dierproeven, ontvangen op 8 juli 2015
2. de bij het aanvraagformulier behorende bijlagen:
 - a. Projectvoorstel, zoals ontvangen bij digitale indiening op 9 juli 2015;
 - b. Niet-technische Samenvatting van het project, zoals ontvangen bij digitale indiening op 9 juli 2015;
 - c. Advies van Dierexperimentencommissie, ontvangen op 9 juli 2015

Dierproeven

Naam dierproef	Diersoort	Aantal dieren	Ernst
Onderzoek naar een flexibel kunststof vloersysteem en strooiseldouche voor vleeskuikens	Vleeskuikens	15000	Licht

Weergave wet- en regelgeving

Dit project en wijzigingen

Volgens artikel 10c van de Wet op de dierproeven (hierna de wet) is het verboden om andere dierproeven uit te voeren dan waar de vergunning voor is verleend. De dierproeven mogen slechts worden verricht in het kader van een project, volgens artikel 10g. Uit artikel 10b volgt dat de dierproeven zijn ingedeeld in de categorieën terminaal, licht, matig of ernstig. Als er wijzigingen in een dierproef plaatsvinden, moeten deze gemeld worden aan de Centrale Commissie Dierproeven. Hebben de wijzigingen negatieve gevolgen voor het dierenwelzijn, dan moet volgens artikel 10a5 de wijziging eerst voorgelegd worden en mag deze pas doorgevoerd worden na goedkeuren door de Centrale Commissie Dierproeven.

Artikel 10b schrijft voor dat het verboden is een dierproef te verrichten die leidt tot ernstige mate van pijn, lijden, angst of blijvende schade die waarschijnlijk langdurig zal zijn en niet kan worden verzacht, tenzij hiervoor door de Minister van Economische Zaken een ontheffing is verleend.

Verzorging

De fokker, leverancier en gebruiker moeten volgens artikel 13f van de wet over voldoende personeel beschikken en ervoor zorgen dat de dieren behoorlijk worden verzorgd, behandeld en gehuisvest. Er moeten ook personen zijn die toezicht houden op het welzijn en de verzorging van de dieren in de inrichting, personeel dat met de dieren omgaat moet toegang hebben tot informatie over de in de inrichting gehuisveste soorten en personeel moet voldoende geschoold en bekwaam zijn. Ook moeten er personen zijn die een eind kunnen maken aan onnodige pijn, lijden, angst of blijvende schade die tijdens een dierproef bij een dier wordt veroorzaakt. Daarnaast zijn er personen die zorgen dat een project volgens deze vergunning wordt uitgevoerd en als dat niet mogelijk is zorgen dat er passende maatregelen worden getroffen.

In artikel 9 staat dat de persoon die het project en de dierproef opzet deskundig en bekwaam moet zijn. In artikel 8 van het Dierproevenbesluit 2014 staat dat personen die dierproeven verrichten, de dieren verzorgen of de dieren doden, hiervoor een opleiding moeten hebben afgerond.

Voordat een dierproef die onderdeel uitmaakt van dit project start, moet volgens artikel 10a3 van de wet de uitvoering afgestemd worden met de instantie voor dierenwelzijn.

Pijnbestrijding en verdoving

In artikel 13 van de wet staat dat een dierproef onder algehele of plaatselijke verdoving wordt uitgevoerd tenzij dat niet mogelijk is, dan wel bij het verrichten van een dierproef worden pijnstillers toegediend of andere goede methoden gebruikt die de pijn, het lijden, de angst of de blijvende schade bij het dier tot een minimum beperken. Een dierproef die bij het dier gepaard gaat met zwaar letsel dat hevige pijn kan veroorzaken, wordt niet zonder verdoving uitgevoerd. Hierbij wordt afgewogen of het toedienen van verdoving voor het dier traumatischer is dan de dierproef zelf en het toedienen van verdoving onverenigbaar is met het doel van de dierproef. Bij een dier wordt geen stof toegediend waardoor het dier niet meer of slechts in verminderde mate in staat is pijn te tonen, wanneer het dier niet tegelijkertijd voldoende verdoving of pijnstilling krijgt toegediend, tenzij wetenschappelijk gemotiveerd. Dieren die pijn kunnen lijden als de verdoving eenmaal is uitgewerkt, moeten preventief en postoperatief behandeld worden met pijnstillers of andere geschikte pijnbestrijdingsmethoden, mits die verenigbaar zijn met het doel van de dierproef. Zodra het doel van de dierproef is bereikt, moeten passende maatregelen worden genomen om het lijden van het dier tot een minimum te beperken.

Einde van een dierproef

Artikel 13a van de wet bepaalt dat een dierproef is afgelopen wanneer voor die dierproef geen verdere waarnemingen hoeven te worden verricht of, voor wat betreft nieuwe genetisch gemodificeerde dierenlijnen, wanneer bij de nakomelingen niet evenveel of meer, pijn, lijden, angst, of blijvende schade wordt waargenomen of verwacht dan bij het inbrengen van een naald. Er wordt dan door een dierenarts of een andere ter zake deskundige beslist of het dier in leven zal worden gehouden. Een dier wordt gedood als aannemelijk is dat het een matige of ernstige vorm van pijn, lijden, angst of blijven schade

zal blijven ondervinden. Als een dier in leven wordt gehouden, krijgt het de verzorging en huisvesting die past bij zijn gezondheidstoestand.

Volgens artikel 13b moet de dood als eindpunt van een dierproef zoveel mogelijk worden vermeden en vervangen door in een vroege fase vaststelbare, humane eindpunten. Als de dood als eindpunt onvermijdelijk is, moeten er zo weinig mogelijk dieren sterven en het lijden zo veel mogelijk beperkt blijven.

Uit artikel 13c volgt dat het doden van dieren door een deskundig persoon moet worden gedaan, wat zo min mogelijk pijn, lijden en angst met zich meebrengt. De methode om te doden is vastgesteld in de Europese richtlijn artikel 6.

In artikel 13d is vastgesteld dat proefdieren geadopteerd kunnen worden, teruggeplaatst in hun habitat of in een geschikt dierhouderijsysteem, als de gezondheidstoestand van het dier het toelaat, er geen gevaar is voor volksgezondheid, diergezondheid of milieu en er passende maatregelen zijn genomen om het welzijn van het dier te waarborgen.

Format DEC-advies

Maak bij de toepassing van dit format gebruik van de bijbehorende toelichting, waarin elke stap in het beoordelingsproces wordt toegelicht

A. Algemene gegevens over de procedure

1. Aanvraagnummer: AVD7710020155116
2. Titel van het project: Onderzoek naar alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens
3. Titel van de NTS: Onderzoek naar een alternatief huisvestingssysteem voor vleeskuikens
4. Type aanvraag:
 - ☒ nieuwe aanvraag projectvergunning
 - ☐ wijziging van vergunning met nummer
5. Contactgegevens DEC:
 - naam DEC: DEC-Consult
 - telefoonnummer contactpersoon: [REDACTED]
 - mailadres contactpersoon: [REDACTED]
6. Adviestraject (data dd-mm-jjjj):
 - ☐ ontvangen door DEC: 19 mei 2015
 - ☐ aanvraag compleet: 16 juni 2015
 - ☐ in vergadering besproken: 27 mei 2015/16 juni 2015
 - ☐ anderszins behandeld
 - ☐ termijnonderbreking(en) van / tot
 - ☐ besluit van CCD tot verlenging van de totale adviestermijn met maximaal 15 werkdagen
 - ☐ aanpassing aanvraag Ontvangen dd. 16 juni 2015
 - ☐ advies aan CCD
7. Eventueel horen van aanvrager –n.v.t.
8. Correspondentie met de aanvrager
 - Datum: 31 mei 2015
 - Strekking: completering van de aanvraag; de vragen hadden betrekking op de volgende punten:

- o tekstueel en redactioneel (verduidelijking en onderlinge afstemming van bepaalde tekstpassages en correcte invulling van het formulier)
 - o aanvullende informatie m.b.t. de wijze van doden van dieren die het humane eindpunt bereiken.
 - o Verantwoordelijkheid en deskundigheid bij uitvoering experimenten en toepassen humane eindpunten
 - o Controle, klinisch onderzoek, voer en water voorziening conform standaardpraktijk
- Datum antwoord: 16 juni 2015
 - Strekking van het (de) antwoord(en). Geheel in de lijn der verwachting, aanvraag na aanpassing volledig en duidelijk.
 - De antwoorden hebben geleid tot aanpassing van de aanvraag
9. Eventuele adviezen door experts (niet lid van de DEC) n.v.t., de DEC zelf beschikt over de relevante expertise.

B. Beoordeling (adviesvraag en behandeling)

1. Het project is vergunningplichtig (dierproeven in de zin der wet)
2. De aanvraag betreft een nieuwe aanvraag
3. De DEC is competent om hierover te adviseren
4. Geen van de DEC-leden is betrokken bij het betreffende project of de aanvrager.

C. Beoordeling (inhoud):

1. Het project is:
 - ☒ uit wetenschappelijk oogpunt verantwoord
 - ☐ uit onderwijskundig oogpunt verantwoord
 - ☐ uit het oogpunt van productiedoeleinden verantwoord
 - ☐ wettelijk vereist
2. De in de aanvraag aangekruiste doelcategorie is in overeenstemming met de hoofddoelstelling.
3. De DEC onderschrijft het belang van de doelstelling. In Europa en Nederland worden voor vleeskuikens diverse huisvestingssystemen met verschillende

typen strooisel toegepast. In de praktijk blijken aan deze wijze van huisvesting nadelen verbonden, zoals een negatieve invloed op de leefomgeving van de dieren en op de directe omgeving (ammoniakgehalten in de stal, fijn stofgehalten in de stal en daarbuiten). Deze hebben effecten op de gezondheid van de dieren (ontstaan van voetzoollaesies en borstblaren, luchtweginfecties). Deze gezondheidsproblemen leiden tot welzijnsaantasting en een verhoogd gebruik van antibiotica met als ongewenst neveneffect een verhoogd risico op het ontstaan van resistentie bij mens en dier. Buiten Europa en met name in Azië is het gebruikelijk vleeskuikens op kunststof roosters te houden. Onderzoek heeft uitgewezen dat de dieren in een dergelijk huisvestingssysteem gezonder zijn, sneller groeien, minder energie verspillen en minder antibiotica nodig hebben. Doel van dit onderzoek is een compleet beeld te krijgen van de meerwaarde van een innovatief houderijconcept, gebaseerd op dit alternatieve stalsysteem in combinatie met het drogen van de mest, op het gebied van diervriendelijkheid, milieu, gezondheid, voedselveiligheid en economie. De DEC classificeert het belang van dit onderzoek als substantieel.

4. De gekozen strategie en experimentele aanpak kunnen leiden tot het behalen van de doelstelling binnen het kader van het project. De stalunit waarin dit project plaats vindt, wordt door een samenwerkingsverband van bedrijven en organisaties gerealiseerd. De partners in dit samenwerkingsverband hebben een zeer ruime ervaring elk op hun eigen expertisegebied en het betreft in alle gevallen innovatieve bedrijven.
5. Er is sprake van de volgende bijzonderheden op het gebied van categorieën van dieren, omstandigheden of behandeling van de dieren. Voor dit experiment worden vleeskuikens (verschillende typen praktijkdieren) gebruikt zoals in de gebruikelijke dierhouderijsystemen. De dieren zijn telkens afkomstig van een broederij. De keuze hiervoor is voldoende wetenschappelijk onderbouwd. Het betreft de doeldiersoort voor dit type onderzoek.
6. Het ongerief als gevolg van de dierproeven is realistisch ingeschat en geclassificeerd. Alle experimenten hebben een zelfde design. Per ronde worden verschillende variabelen onderzocht (type vleeskuiken, soort voer en voerverstrekking, toepassingsvormen van de verstrekking van strooisel). Het verblijf in de testopstelling voegt geen of maximaal gering ongerief toe aan

het ongerief waarmee deze kuikens in de gangbare vleeskuikenhouderij zouden worden geconfronteerd. Het is de verwachting dat het ongerief lager zal zijn.

7. Er zijn geen methoden die de voorgestelde dierproeven geheel of gedeeltelijk zouden kunnen **vervangen**. De dieren zijn de doeldiersoort voor dit type onderzoek.
8. In het project wordt optimaal tegemoet gekomen aan de vereiste van de **vermindering** van dierproeven. Het maximale aantal te gebruiken dieren is realistisch ingeschat. Het aantal dieren per experimentele ronde is het minimale aantal dat nog representatief is voor de dierhouderij in de praktijk. Deze werkwijze betekent een aanzienlijke reductie van het aantal dieren ten opzicht van onderzoek onder reguliere bedrijfsomstandigheden.
9. Het project is in overeenstemming met de vereiste van de **verfijning** van dierproeven en het project is zo opgezet dat de dierproeven zo humaan mogelijk kunnen worden uitgevoerd. De dieren worden nauwkeurig geobserveerd. Gedragsobservaties en scores van de voetzolen maken deel uit van het onderzoek en daarmee wordt tevens het welzijn nauwkeurig in kaart gebracht. Indien bij individuele dieren sprake is van aantasting van welzijn of gezondheid worden deze dieren gedood (humaan eindpunt).
Er is geen sprake van belangwekkende milieueffecten. Het is uiteindelijk de bedoeling dat dit innovatieve houderijsysteem leidt tot minder negatieve gevolgen voor het leefklimaat, zowel binnen als buiten de stallen, iets dat mede wordt onderzocht.
10. De niet-technische samenvatting is een evenwichtige weergave van het project en begrijpelijk geformuleerd.

D. Ethische afweging

De doeleinden van het project rechtvaardigen het voorgestelde gebruik van dieren alsmede de toegevoegde schade in de vorm van lijden, pijn en angst bij de bij de experimenten betrokken dieren. Deze doeleinden zijn uit wetenschappelijk oogpunt verantwoord en het is waarschijnlijk dat ze met de voorgestelde experimenten zullen worden gehaald. Op termijn kunnen de uitkomsten van het project voordelen opleveren voor mens, dier en milieu.

De DEC realiseert zich dat de gezondheids- en welzijnsproblemen waar deze

studie zich op richt, het gevolg zijn van de wijze waarop in de standaard intensieve dierhouderij de dieren worden gehouden. De DEC heeft in haar afweging dan ook betrokken dat deze studie gezien moet worden in de context van deze bestaande praktijksituatie (vastgelegd in wettelijke voorschriften). Tegelijkertijd betekent dit ook dat het verbeteren van de huisvestingscondities van vleeskuikens uiteindelijk voor zeer grote aantallen dieren een verbetering van de gezondheid en welzijn zou kunnen opleveren. Daarbij wordt aangetekend dat implementatie in de praktijk af zal hangen van wijziging van Europese regelgeving. Echter, om een verbeterd houderijsysteem daarin geaccepteerd te krijgen is onderzoek als dit noodzakelijk. De ambitie om op een systematische wetenschappelijk verantwoorde wijze een innovatief huisvestingsysteem voor vleeskuikens te evalueren dat er uiteindelijk op gericht is het welzijn en de gezondheid van zeer grote aantallen dieren te verbeteren heeft in ethisch opzicht gewicht en rechtvaardigt de uiterst beperkte (waarschijnlijk afwezige) welzijnsaantasting bij de dieren betrokken bij de experimenten in dit project.

E. Advies

1. Advies aan de CCD

☒ De DEC adviseert de vergunning te verlenen

2. Het uitgebrachte advies is gebaseerd op consensus.